

Stichtingen: wees alert op de btw!

BTW - De Belastingdienst is bijzonder geïnteresseerd in de positie van stichtingen en verenigingen voor de heffing van de btw. Daarom heeft zij aangekondigd alle stichtingen in 2010 te controleren. Het blijkt namelijk dat veel stichtingen btw-plichtig zijn, maar niet zijn aangemeld bij de fiscus. Van de 480.000 stichtingen in Nederland zijn maar 80.000 bekend bij de Belastingdienst. Reden genoeg dus om te checken of het terecht is dat de desbetreffende stichting geen btw-aangifte doet.

Een stichtingbestuurder denkt er bij de uitvoering van zijn taken in eerste instantie niet aan, maar ook stichtingen krijgen te maken met belastingen. Een stichting kan namelijk als ondernemer voor de btw optreden.

Ook als een stichting niet naar winst streeft, kan zij als ondernemer voor de btw optreden

Hierbij is het niet van belang of men naar winst streeft. Begin 2010 heeft de Belastingdienst vragenformulieren naar veel stichtingen en verenigingen verzonden met het verzoek deze in te vullen.

Btw-ondernemer

Als een stichting een prestatie verricht in het economische verkeer en hiervoor een vergoeding ontvangt, is deze ondernemer voor de btw en moet de stichting hiervoor een btw-aangifte doen. Veel stichtingen ontplooiën activiteiten die niet of slechts zijdelings plaatsvinden in het economisch verkeer, bijvoorbeeld liefdadigheidsstichtingen of politieke partijen. In de meeste gevallen zullen stichtingen die tegen een vergoeding in welke vorm dan ook prestaties verrichten, ondernemer zijn. Dit betekent niet dat zij altijd btw moeten afdragen via de btw-aangifte. In veel gevallen zijn de hoofdactiviteiten van stichtingen namelijk vrijgesteld van btw. Ook kunnen nevenactiviteiten onder een vrijstelling vallen als zij beneden bepaalde omzetcijfers blijven.

Valkuil

Veel stichtingen beoordelen bij de oprichting of zij btw-belaste of vrijgestelde prestaties verrichten. In de loop der jaren gaan ze steeds meer andere activiteiten ontplooiën maar verzuimen te controleren of dit een btw-belaste of vrijgestelde prestatie is. Ze laten de activiteiten gewoon meelopen in de vrijstelling. Een valkuil voor veel stichtingen! Er zijn veel uitzonderingen. Het is daarom belangrijk de fiscale positie van een stichting zo nu en dan eens goed tegen het licht te houden. Hierdoor kunt u verassingen in de toekomst voorkomen.

Let op!

Een stichting die vrijgestelde prestaties verricht, hoeft geen btw af te dragen over de ontvangen vergoedingen. Daarentegen kan zij ook geen btw in aftrek brengen. Zij hoeft dan geen btw-aangifte te doen.

Het ondernemerschap van stichtingen moet worden getoetst aan de gewone maatstaven. Hierbij speelt het geen rol of er al dan geen sprake is van een commerciële opzet en of vrijwilligers worden ingezet. In de praktijk is het moeilijk een ondubbelzinnig antwoord te geven op de vraag of en, zo ja, in welke omvang een stichting als btw-ondernemer wordt aangemerkt en over de ontvangen vergoedingen btw moet afdragen via de btw-aangifte.

Vrijstelling?

De belangrijkste voorwaarde voor toepassing van de vrijstelling is dat geen sprake mag zijn van winststreven of concurrentie met anderen. In de wet zijn veel btw-vrijstellingen te vinden. Te denken valt aan de gezondheidskundige verzorging van de mens, leveringen en diensten in de sociaal-culturele sector, onderwijsdiensten, en diensten door sportverenigingen en verhuur van onroerende zaken.

Als een stichting in concurrentie treedt met een reguliere ondernemer is in sommige gevallen de vrijstelling niet meer van toepassing. Dan moet zij over de ontvangen vergoedingen btw afdragen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een ontvangen subsidie. Het bestuur van de stichting ziet dit soms te laat in en wordt pas met deze materie geconfronteerd als de fiscus een boekenonderzoek uitvoert. De Belastingdienst kan in het slechtste geval een naheffingsaanslag eventueel vermeerderd met heffingsrente en boete opleggen.

Voordeel btw-plicht

In sommige gevallen kunnen stichtingen echter een groot voordeel behalen als zij btw-plichtig worden. Bijvoorbeeld als zij grote investeringen moet doen. Of als ten aanzien van de prestaties van de stichting zes procent btw in rekening moet worden gebracht, terwijl de leveranciers negentien procent in rekening brengen. Met name bij een exploitatiestichting bij sportaccommodaties zien we dit. Er kan een groot financieel voordeel worden behaald door te kiezen voor 'gelegenheid geven tot sportbeoefening' in plaats van voor 'verhuur'. Het eerste is belast met btw, het tweede is vrij van btw.

Let op!

Een keuze voor btw-plichtige activiteiten heeft uiteraard impact op de administratie van de stichting!

Fondswervende activiteiten

Voor fondswerving ten behoeve van de primaire activiteiten van de stichting bestaat er gelukkig een vrijstelling. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen leveringen en diensten vanwege de drempelbedragen. Overigens tellen giften, donaties en contributies voor het bepalen van de drempelbedragen niet mee. Dit geldt ook voor de opbrengsten in het kader van Lotto, Toto en de Grote Clubactie.

Leveringen

Bij leveringen kan men denken aan de verkoop van vaantjes, cd's en boeken. Als de opbrengst niet meer bedraagt dan 68.067 euro per jaar is geen btw verschuldigd en hoeft de stichting geen btw in rekening te brengen en af te dragen aan de Belastingdienst. Voor carnavalsverenigingen geldt dat tot totale omzet niet meer mag zijn dan 22.689 euro per jaar. Dit vanwege het feit dat carnavalsverenigingen ook spijzen en dranken verstrekken. De staatssecretaris vindt dat een hogere vrijstellingsgrens leidt tot concurrentievervalsing ten opzichte van horecaondernemers.

Diensten

Bij diensten kan gedacht worden aan het verlenen van toegang tot demonstraties, exposities en dergelijke of sponsoring. Hierbij maakt het geen verschil of het gaat om bijvoorbeeld sponsoring in geld of sponsoring in natura. Over de diensten is geen btw verschuldigd als de opbrengst niet hoger is dan 22.689 euro per jaar. Voor sportvereni-

gingen geldt een drempelbedrag van 31.765 euro per jaar voor diensten in het kader van fondsenwerving. Hierdoor kan sponsoring vaak vrijgesteld van btw blijven.

Tip:

Het is handig om in de administratie onderscheid te maken tussen leveringen en diensten. Het kan zijn dat een stichting voor de diensten boven de drempel uitkomt maar voor de leveringen onder de drempel blijft. Hierdoor zijn de leveringen nog steeds vrijgesteld van btw.

Stichting vrienden van ...

Het kan ook zijn dat fondswerving de hoofdactiviteit is van een stichting zoals bij een 'stichting vrienden van ...'. Deze activiteiten zijn vrijgesteld van btw als de verkoop van goederen en/of het verrichten van diensten:

- op het publiek is gericht;
- niet doorlopend of langdurig is;
- bedoeld is om gelden te verwerven om een specifieke, van de btw-vrijgestelde of niet-belaste, activiteit op sociaal, cultureel, recreatief of sportief terrein te financieren;
- onder zodanige omstandigheden plaatsvindt dat het publiek zich ervan bewust is dat de opbrengst bestemd is voor het bedoelde doel.

De stichting mag ook geen btw in aftrek brengen. De begunstigde stichting moet voor het verrichten van de fondswervende leveringen of diensten ook een vrijstelling kunnen toepassen.

Conclusie

Stichtingen en btw zijn inderdaad geen eenvoudig verhaal. Ook hierbij gelden weer verschillende uitzonderingen. Om verassingen te voorkomen is het echter goed om de fiscale positie van een stichting af en toe inzichtelijk te maken. Met name na de genoemde waarschuwing van de Belastingdienst. Hoewel deze in dit artikel niet aan bod zijn gekomen, zal de fiscus bij een onderzoek natuurlijk ook kijken naar andere belastingen, zoals de vennootschapsbelasting, de loonheffingen en/of het schenkingsrecht. (mr. C. van Vilsteren)